

De Prijs van Dorus

door
J.L.F. de Liefde

G.F. CALLENBACH NV - NUKERK

De prijs van Dorus

door

J. L. F. de Liefde

Tekeningen van Corrie van der Baan

Uitgave van G. F. Callenbach N.V. - Nijkerk

I.

Een tegenvaller.

Nooit waren de jongens zo verlangend om de les te beginnen als vanmiddag, want Meester had hun zijn geheim verteld. Hij had twee prijzen en. . . . in 't eerste uur zou hij zeggen, wie gisteren het beste verhaaltje over de plaat hadden gemaakt, — wie dus de winnaars waren.

„Hè, Meester, begint u nu? 't Is zo twee uur.”

De kinderen zaten allen al in de bank en keken popelend naar de wijzer van de klok.

Meester lachte. Hij had schik in zijn clubje. „Even wachten, nog twee minuten. Dorus is er nog niet.”

Ze begonnen allen te lachen. Dorus? Ja, zijn plaats was nog leeg, maar. . . .

„Die krijgt toch geen prijs. Toe, Meester, begint U maar. Hij komt misschien niet eens.”

Domme Dorus ontbrak wel meer. Meester wist het, dan had Dorus hoofdpijn en lag te bed. 't Was niet zo erg, want in de meeste vakken deed hij maar zo'n beetje voor spek en bonen mee. Hij kon niet best leren, was nu al 13 jaar en zat in de klas met jongens van negen en tien. Meester mocht hem graag en

hoopte nog, dat hij komen zou. Daar rammelde waarlijk de kruk van de deur, allen keken die kant uit. Dorus kwam binnen. Zijn te breed gezicht was rood van 't harde lopen.

„Nog net op tijd, Dorus,” prees Meester, „ga maar gauw zitten.”

„'k Was zo vroeg van huis gegaan,” begon Dorus, „maar toen waren de jongens bezig een klein katje te sarren. Ze hadden een touwtje met een papier aan zijn staart gebonden. Ze wilden het er af trekken, maar 't zat vast en dan schreeuwde de kat zo.”

„En heb jij het dier verlost?” vroeg Meester.

„Ja, ik heb het gepakt en toen heeft een man het touw doorgesneden. Maar daardoor ben ik nou zo laat.”

„Ga maar gauw zitten, anders zou ik je nog moeten school houden,” zei Meester lachend, om Dorus' verhaal af te breken.

„Nou, dat moet dan maar,” antwoordde Dorus. „Maar ik kon al die grote jongens toch niet dat ene poesje laten plagen?”

Meester lachte wéér. Zo'n goedgezak! Hij wilde er wel straf voor oplopen, maar . . . schoolhouden zou hij hem niet. Hij wàs nog net op tijd.

„'t Zal wel loslopen, Dorus.”

Meester bad voor alle kinderen, — kort, maar zó, dat ze alles begrepen.

Die middag luisterden ze niet allemaal, want . . . de prijs! Wat zou 't zijn? En wie zou er een krijgen?

„Misschien ik wel,” dacht Bram. Hij had heel erg zijn

best gedaan. 't Was goed gelukt. Niet zo gek kort ook. Kans had hij zeker wel. Wie weet. . . .

Meester legde de twee prijzen voor zich op het tafeltje. Ieder kan ze zien. Een mooi potlood. En. . . . een opschrijfboekje, blauw, en een klein potloodje zat er op zij in geschoven. Wat een prachtige prijs!

„Als ik *dat* krijg,” dacht Bram weer. „Nou, dan ben ik goed af.” Hij kon goed leren, dat wist hij zelf best, en Meester ook. Hij was pienter en met alle streken de voorste. En. . . . helaas niet alleen bij echte guitenstreken. Dit. . . . wist Meester ook wel.

„De twee jongens, die de prijs verdienen, zijn. . . .”

Even wachtte Meester. 't Was doodstil in het lokaal. Alle ogen waren verlangend op hem gericht. Er trilde éénzelfde spanning in de gehele klas.

„Zijn. . . .” vervolgde hij: „Dorus Pool en. . . . Bram Brakman.”

De spanning brak. Bram! Ja, natuurlijk Bram. Dat begrepen de meesten wel. Hun held bij alle spelen! Ze lachten hem vrolijk toe. Wat wist hij altijd mooie namen en voorvallen uit zijn Indianenboeken. Hij was de opzichter van hun Roodhuidenclub. Op school haalde hij altijd de mooiste cijfers. Leren, dat hij kon!

Maar. . . . Dorus? *Domme* Dorus een prijs. Ze geloofden het nauwelijks.

Dorus zelf kreeg een kleur van verrassing. „Meester. . . ., *ikke?*” Zijn gezicht glansde van zoiets prachtigs.

„Nou, dan heb *ik* toch in elk geval de eerste prijs wel,” dacht Bram. „Het opschrijfboekje. Fijn!”

Meester nam het blauwe boekje met het potloodje er aan, op. Bram zag hem strak aan en stak de hand al uit om het aan te nemen. Zijn ogen vol verlangen nu gericht op Meesters hand.

Meester bemerkte het, maar deed, alsof hij 't niet zag en reikte de eerste prijs aan Dorus toe.

Er ging een gemompel op. Hè? De eerste prijs??

Ze keken Meester vragend aan. Dat kan toch niet! Domme Dorus *de* prijs?

Maar Meester deed alweer, alsof 't niets bijzonders was en gaf Bram zijn potlood.

Over Brams gezicht kwam een schaduw van teleurstelling. En onmiddellijk daarna brandde er iets in zijn ogen, een boosheid, een drift als van belediging.

Was 't maar een jongen geweest, die hem dit aandeed. Dan. . . . hij wist het wel. Dan zou hij zich *wreken*. Dorus was Meesters lieveling. Hij trok hem vóór. Dat had hij al meer gemerkt.

Maar nu. . . . was 't *Meester*. Wat kan hij tegen Meester beginnen?

Als hij 't had moeten afleggen tegen een anderen jongen, wie dan ook, dat zou, — ja, dat zou vervelend geweest zijn. Maar hij zou er zich in geschikt hebben. Vandaag een ander de prijs, morgen hij! Maar. . . ., dat Dorus 't van hem won. . . . die domkop. Die stommerik! *Dat* kon hij niet verzetten.

Meester las de beide verhaaltjes voor. Eerst van Dorus. Dat er zoveel taalfouten in stonden, vertelde hij niet in de klas, hij wist te goed, dat dit Dorus' zwakke kant

was. Hij schreef, zoals hij het met zijn oren hoorde, niet hondje, met een d, maar hontje met een t.

De inhoud was aardig en leuk bedacht. De kinderen hadden er schik in. Trouwens, dat Dorus kon vertellen, wisten ze wel. Op de speelplaats, vroegen ze zo vaak: „Toe, Dorus, vertel nog eens wat.”

En dan begon hij meteen met: „Nou, er was er 's. . . .” Zijn verbeelding vloog dan over alle onmogelijkheden heen en er ging een schaterend gelach op.

Toen volgde Brams verhaal. De stijl was veel beter, maar stijf; weinig taalfouten, de inhoud was echter niet zo oorspronkelijk. 't Was alles zo heel gewoontjes en veel er van had Meester zelf al bij de plaatbespreking opgenoemd.

„Ziezo, jongens, nu gaan we verder,” kwam Meester. „De sommen, die we gisteren hebben besproken. Berg jullie nu je prijs maar zolang in je kastje.”

„Rekenen! Phoe!” spotte Bram in zichzelf. „Kan Dorus zeker ook een prijs mee halen!”

De hele klas wist, dat hij daar niets van kende en maar zo'n beetje meeciijferde.

Dorus legde overgelukkig het opschrijfboekje in zijn kastje. In de hoek, dan kan hij telkens, — zo even onder 't rekenen door, — er naar kijken. 't Was van hem. Vóór hem. Een prijs! De eerste! En. . . . dat stond voorin op het witte blaadje, iedereen kan het zelf zien.

„Eerste prijs voor Dorus Pool.” 16 December en dan het jaartal. Wat dit laatste beduidde begreep Dorus niet erg best. Kwam er ook minder op aan, vond hij.

Zou hij zijn prijs mee naar huis nemen? Aan Moe-

der en Vader laten kijken? Maar dan wilden ook de broertjes en zusjes hem zien en in handen hebben. Misschien maakten ze er wel vlekken op, of . . . Nee, hij zou het mooie boekje maar op school laten. Goed wegbergen in zijn kastje. Hij moest het natuurlijk ook op school gebruiken, maar . . . eerst hield hij het nog een poosje nieuw . . . alle blaadjes zo mooi wit. Om vier uur was hij het eerst op straat. Hij keek nog eens blij achterom naar Meester, die in de deur stond en hem vrolijk toeknikte. Meester was zelf ook blij, dat hij Dorus een prijs had kunnen geven. Hij holde op zijn dunne lange benen weg, naar huis, om alles aan moeder te vertellen.

II.

Waar was de prijs?

De volgende morgen wilde hij dadelijk zijn schat weer zien. Hij sloeg de klep van zijn kastje open, maar . . . het boekje lag er niet.

Hoe kon dat? Had hij het dan toch op een ander plekje gelegd?

Dorus zocht in alle hoeken, op elk plaatsje, hij haalde alles door elkaar, tot zijn vakje één en al rommel was geworden.

Meester wilde hem helpen, hij wist wel, dat Dorus niet altijd alles alleen kon klaarspelen.

„Zoek je iets, Dorus?”

„Mijn prijs, Meester. Hij is wèg!”

„Kom jongen, dat kan niet. Heb je hem niet mee naar huis genomen?”

„Nee, Meester, dat weet ik zeker. Ziet u, daar zouden m'n broertjes en zusjes er aan zitten en dan zou hij bederven.”

Meester boog zich voorover en legde alles stuk voor stuk op de zitting van de bank, tot het kastje leeg was. Nee, de prijs was er niet.

Onmiddellijk dacht Meester aan Bram. Hij zag wéér voor zich, hoe de woede brandde in zijn bruine ogen. Bram was *jaloers*. Maar neen, *dit* wilde Meester niet denken. Zóiets lelijks zou hij toch niet doen. Niet eens *durven* doen. . . .

„Maar. . . .” flitste een nieuwe donkere gedachte door hem heen: „Bram durfde veel. . . .”

Wat zou het akelig zijn, als er zoiets ergs was gebeurd; tot nu toe was het zo leuk en gezellig geweest in zijn klas en kon hij zo prettig met de kinderen omgaan.

„Dat is jammer, Dorus, maar misschien komt hij nog wel terecht. Pak je vakje maar weer in. Jij hebt het altijd zo keurig in orde.”

Meester ondervroeg de gehele klas. Niemand wist er iets van.

Hij keek Bram scherp aan, deze kleurde, maar sloeg de blik niet neer.

„Nou je taai houden,” bedacht hij snel en zijn donkerbruine ogen keken volop en brutaal Meester aan.

Toen was Meester overtuigd, dat Bram de prijs had weggenomen. Hij hoopte nog, dat het een grap was. Een heel flauwe, maar toch een grap.

„Ik denk, jongens,” sprak hij ernstig tot de gehele klas, „dat de prijs, die „vanzelf” uit Dorus’ kastje is geraakt, er ook weer „vanzelf” in terug zal keren. Bij den rechtmatigen eigenaar. Dit hoop ik, want anders zou ik jullie niet meer kunnen vertrouwen.”

Daarna zweeg hij en begon de les.

Maar . . . ’t was toch niet als gewoon. Er wàs iets. . . . Ze bemerkten het ook aan Meester. Hij was stil. Eigenlijk was hij verdrietig. Grapjes, zoals hij anders veel maakte, vielen niet voor.

De kinderen zelf waren ook gedrukt. De onschuldigen hadden medelijden met Dorus. Hij deed nooit iemand kwaad. „Zo’n goeierd” was hij. Ze vonden het naar, dat dit was gebeurd, want Meester was ook uit zijn doen. Er wàs iets. . . . Dat voelde heel de klas. En in Brams hart zat iets te woelen en te knagen. ’t Was of er een lelijke worm is was gekomen, een worm van wrok en boosheid. Het maakte hem onrustig en toch hield hij zich stil. Er was immers niets te bewijzen. Kwaad kan er niet van komen.

De morgen daarop stapte Dorus vol verwachting naar school. Misschien lag zijn prijs er nu weer! Dat zou well Meester had het zèlf gezegd.

Onmiddellijk sloeg hij zijn kastje open en keek verbaasd op. „Meester, hij is er niet,” zei hij, hulpzoekend bij Meester, zijn machtigen vriend.

Daarop had Bram niet gerekend. Hij zat twee banken achter Dorus. De bittere teleurstelling in diens stem trof hem en gaf een scherpe prik in zijn geweten.

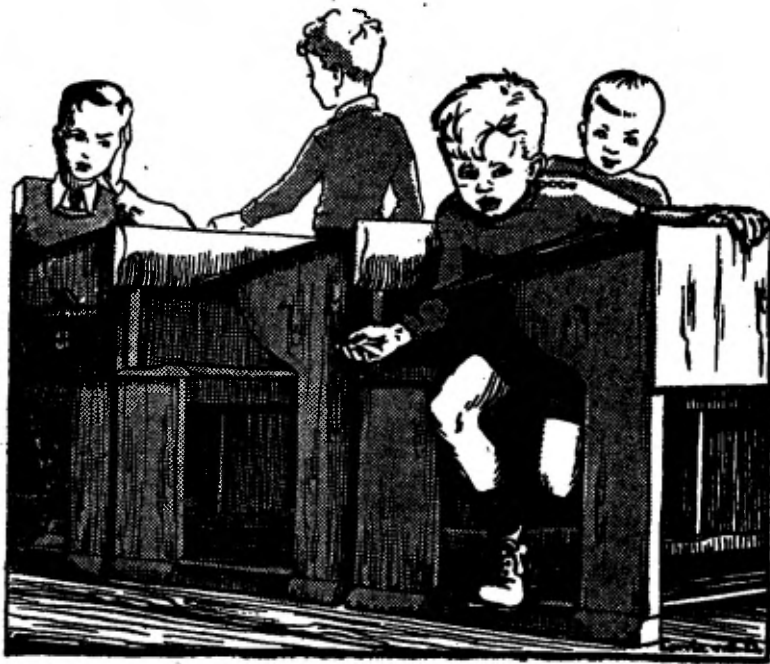
Dorus was een sukkel, een goeie sul. Kwaad zat er niet in. Een beetje vervelend was hij soms wel, maar last had hij, Bram, toch nooit van hem gehad.

Had hij 't boekje maar niet weggenomen. En . . . het nu terugleggen in zijn kastje? Maar . . . dat *kan* immers niet meer.

Als het eerste blaadje er nog maar in zat! Daarop had Meester zelf in zijn mooi schrift gezet: „Eerste prijs voor Dorus Pool.”

Had hij dat er maar niet dadelijk in zijn woede uitgescheurd en in de kachel gestopt.

Met een zekere branie had hij 't boekje thuis laten zien aan zijn broertjes en zusjes.

„Hoe kom je daaraan?” had een van hen gevraagd.
„Verdiend,” had hij brutaal gezegd. „Op school. Mijn verhaaltje was het beste van allemaal.” Dit vond hij zelf werkelijk zo. 's Avonds had hij het boekje mee naar boven genomen en weggeborgen.
Nu was er niets meer aan te doen.

Elke morgen keek Dorus hoopvol in zijn kastje. Daarop volgde dan ook geregeld zijn teleurgestelde uitroep: „'t Is er nog niet, Meester!”
En iedere morgen kreeg Bram een prik in zijn geweten, steeds dieper
Hij probeerde al op het nippertje te komen, dan liep hij deze kwelling tenminste mis. En geen van alle kinderen was zó blij, dat de vakantie begon als Bram.

III.

Oude Opoe.

Opoe keek al eens een paar keer uit haar raam naar beneden de straat in. Meestal kwam hij wel op een vrije Woensdagmiddag. Maar
geen Dorus!

Nu moest ze toch eerst tellen hoever ze met haar spaarpot was gekomen. 't Was al meer dan een week geleden St. Nicolaas geweest en dus gauw Kerstmis. Dan

moest ze alles in huis hebben. Oude Opoe rekte zich uit om het kommetje van de kast te kunnen pakken. Ze zette het voor zich op tafel en telde, één voor één met haar stokkige, magere vingers, de centen en halve centjes. Eén halve stuiver zat er tussen, dat wist ze nog wel. Die legde ze altijd in haar spaarkommetje op de verjaardag van haar man.

„Ja, ja,” mompelde ze. „’t Is nu al 14 jaar geleden, dat hij —, voor ’t eerst —, het Kersttafeltje voor haar maakte, voor ’t eerst en . . . voor ’t laatst . . .”

Opeens was hij thuis gekomen met twee kaarsen, mooie lange witte. Ze waren te zwaar om met knijper-tjes in het dennegroen te steken.

„Nee,” had hij gezegd, „dat moet ook niet. Ze zijn voor in je kandelaartjes. Die staan daar altijd maar leeg op je kastje.”

Ze wist het nog precies, hoe alles was gegaan, al was ze nu 80 jaar.

Hij had de turfbak genomen en daarop een grote plank gelegd.

„Nu moet jij een kleedje geven, Ant,” had hij lachend gezegd. „Dat heb *ik* niet voor je.”

Uit de bovenste la van het ladekastje, had ze er een opgediept, dat groot genoeg was. Je kon helemaal niet zien, dat het de turfkist was, zover hing het er overheen.

En toen was hij aan het rangschikken gegaan. Een héél klein kerstboompje in het midden. Aan elke kant één van de kandelaartjes. Wat stond dat mooi, want de kandelaartjes waren rood op een koperen voetje. En

bovenaan was een koperen houdertje, waarin de kaars stond.

En toen had hij zo geheimzinnig gedaan. Ze begreep niet wat hij wilde, maar Kerstmorgen lag er op het tafeltje een grote platte, vierkante koek, met suikerklontjes er op. Dat was zijn verrassing voor háár.

En zij? Zij had stilletjes ook een verrassing voor hèm bedacht. 't Was een tekst met hulsttakjes er op geschilderd. „In het huis mijns Vaders zijn vele woningen.”

Ze waren beiden al oud, al ver in de zestig, maar hij had de arm om haar heen geslagen en, net als toen ze jong was, een kus op haar wang gegeven, om haar te bedanken.

En later . . . had ze ditzelfde kaartje altijd aangezien als „de tekst van mijn man.”

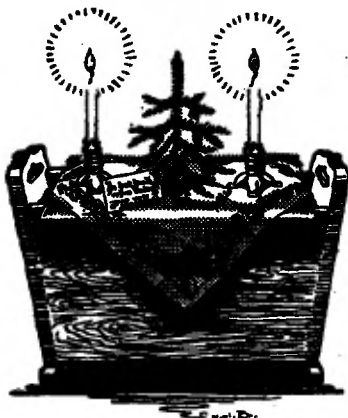
Het was het laatste Kerstfeest geweest, dat ze samen vierden, want in Februari was hij gestorven.

't Was zo mooi geweest, die Kerstavond. Hij had uit de bijbel het Kerstverhaal hardop gelezen en toen hadden ze samen gezongen van „Stille nacht, heilige nacht”. Met bevende onvaste stemmen, maar . . . dat hinderde niet. Hun harten zongen mee.

En als 't nu Kerstmis werd, verlangde ze weer zo naar hem terug. Vanzelf begon ze dan ook te denken over haar Kerstfeestje, ieder jaar weer.

Er waren niet veel feestjes of bijzondere dagen meer, haar leven was eentonig en kaal geworden. Uitgaan

deed ze niet meer. Maar dit. . . . haar Kerstfeest met het tafeltje, net als van haar man, was een groot feest voor haar.

IV.

De gebroken kaars.

Hè, hè," zuchtte Dorus. „Even rusten." En hij ging bovenaan de trap zitten. Dit was de tweede trap. En dan nog een. Opoe woonde ook zó hoog!

Al die treden op, dat was een hele sjouw voor zijn dunne benen. Zijn veel te groot hoofd voelde er zwaar van. Hij hijgde. Maar hij had het voor Opoe best over. Zij lachte hem nooit uit. De jongens op school wel, maar van Meester hield hij veel. Die was altijd aardig

voor hem. Daarom ging hij graag naar school. Opoe zou 't ook wel erg jammer vinden van zijn prijs. Nu kon hij haar 't boekje niet eens laten zien.

Ziezo, nu was hij wel uitgerust. Dus maar verder omhoog. . . .

Opoe zat nog met het kommetje voor zich en keek blij verrast, toen ze Dorus zag.

„Wel, jongen, je komt, alsof ik je geroepen had, net van pas. Zou jij wel een boodschap voor mij willen doen?”

Dorus' ogen straalden van plezier. Opoe had hem *nodig!* En 't verdriet over zijn prijs zakte alweer.

„Kijk, Dorus, ik zal het op een papiertje schrijven. Geef het maar aan den kruidenier. Een half pond witte suiker en. . . . twee kaarsen. Witte kaarsen. Lange acht. Zie je, die zijn voor mijn Kersttafeltje.”

En toen was Opoe blij, dat ze alles vertellen kon van haar groot feest, dat komende was. Ze liet het kleedje zien, haalde de kandelaartjes van het kastje en zette ze voor Dorus op tafel.

„Zie je, die moeten dan zóver van elkaar staan op het tafeltje, in elk een brandende kaars. Het kerstboompje komt er midden tussen in. En dan de koek nog. En de tekst. Kijk deze!”

Ze nam voorzichtig de tekst van de muur en liet hem Dorus zien. Enige jaren geleden had ze er een lijstje om laten maken, dan kon de tekst achter glas, want anders zou het papier uitscheuren of er kwam vliegendvuil op. Dan bedierf hij.

Dorus probeerde te lezen en hij kwam er mee klaar.
„In het huis mijns Vaders zijn vele woningen.”

„Waar woont uw vader?” vroeg Dorus. „In een groot huis?”

„Dit betekent, de Heere God,” antwoordde Opoe eerbiedig. „En de Hemel. Dáár zijn die woningen. Mijn man is daar al lang, bij den Heer. De Heere Jezus heeft deze tekst zelf uitgesproken.”

„En daar gaat u ook wonen, hè Opoe? U bent al zó oud. Ik kom later ook, maar ik ben nog jong, maar 13 jaar. Maar dan krijgt u vast een heel mooi huis. Zo groot! En met een hoge stoep. En een tuin met bloemen. Dan zal ik wel helpen met gieten en dan. . . . moet uw man maar spitten, net als buurman. Dat kan ik niet doen. En dan. . . .”

Opoe zweeg maar en glimlachte even. Dorus was weer bezig en in zijn verbeelding zag hij alles voor zich. Hij gunde 't Opoe zo goed. 't Kon niet mooi genoeg wezen. Zo'n jongen dacht daar nog zo anders over, Dorus vooral. Helemaal gewoon was hij toch niet. . . .

„Hoe 't daar wezen zal, weet ik niet, maar. . . . één ding is zeker, het zal in de Hemel mooi zijn en goed. En de Heere Jezus is daar dicht bij ons, we kunnen Hem zien. Dat is het allermooiste.”

„Ja, Opoe en dan pluk ik bloemen voor Hem, en. . . .”
„Zou je nou maar niet om de kaarsen gaan, Dorus? Als je terugkomt, heb ik de thee gezet en dan krijg jij ook een kopje.”

Dorus kreeg voor de kaarsen centen mee uit het kommetje. En ander geld uit Opoe's oude beursje. Wat nog

in 't kommetje ovrbleef, was voor de koek en . . . als er genoeg was, ook voor een heel klein kerstboompje. Ze had het soms wel eens met een tak dennegroen moeten doen, een *boompje* was altijd duurder . . . Maar . . . véél mooier. Dan was het pas *echt*, vond zij.

Een kwartiertje later zat Domme Dorus, zoals de hele buurt hem noemde, wéér op de trap. Hij had wel ineens willen doorstappen, alle drie de trappen achter elkaar, want het kopje thee lokte. Daar had hij zin in, maar . . . er was iets gebeurd. Met de kaarsen. Hij was uitgegleden op een gladde laag bevroren sneeuw, niet gevallen — maar het pakje met de kaarsen was hem ontglipt.

En . . . nu was er één kaars gebroken. Hij kon het voelen, door het papier heen. Middendoor gebroken. De stukken wiebelden op elkaar.

Het pakje open maken durfde hij niet, de kruidenier had er met opzet een elastiekje om gedaan.

Zou 't erg zijn? Héél erg? Zou Opoe boos wezen?

Hij was al lang uitgerust en bleef nog maar zitten.

't Was ook zó naar. Net vandaag. Zijn mooie prijs wèg en de kaars van Opoe gebroken, de kerstkaars nog wel. Ze had ook geen geld om een nieuwe te kopen; zó rijk was Opoe niet.

En terwijl hij daar zat op 't halfdonker portaal, begonnen langzaam de tranen te komen.

De thee . . . ? Maar als Opoe boos was en bromde, kon de thee hem niet veel meer schelen.

Hij moest nu toch wel gaan. . . .

Verlegen, zachter dan gewoonlijk, tikte hij op de kamerdeur.

„Kom maar binnen,” antwoordde Opoe's stem. Hij hoorde aan de toon, dat ze blij was. Zeker om de kaarsen. . . . maar, o, als ze zag dat er één kapot was, dan zou ze *verdrietig* kijken. Een kapotte kaars kan niet op haar kersttafeltje staan.

Dorus legde het zakje suiker op tafel, het pakje er naast, maar zei niets. Hij was te verlegen.

„Zó, zó, ben je daar! 't Is maar fijn voor mij, dat jij altijd boodschappen voor mij wilt doen.”

Hij keek beschaamd voor zich.

O, o, misschien mocht hij voortaan niet eens meer iets voor haar halen. Misschien zou ze wel zeggen: „Nee, Dorus, jij kan geen boodschappen doen, ik moet een jongen hebben, die flinker is.”

En dan. . . . o, dan kwam hij nooit meer bij Opoe, want eigenlijk was ze niet eens zijn eigen Opoe. Alle kinderen noemden haar zo en de buurvrouwen ook, omdat ze zo héél oud was.

Opoe merkte 't niet eens op, dat hij zo stil bleef. Ze was nu bezig het zakje open te maken en suiker in de kopjes te scheppen. Voor Dorus een grote schep. Och ja, 't was toch een stakker, dacht ze. En kinderen hielden van zoet.

„Nou drinken we samen een lekker bakkie,” zei ze levendig. „En dan mag jij de kaarsen vast eens in de kandelaartjes passen. Zal je eens zien, hoe mooi ze staan. Lange acht heb ik altijd, ieder jaar. . . .”

Dorus sprak nog altijd niet en nam gauw zijn kopje thee.

„Lekker zoet,” proefde hij, maar . . . o, de kaars! Nu nam de oude vrouw het pakje in handen en stroopte het elastiekje er af. Ze vouwde het papier open, verlangend naar de beide sneeuwwitte, gladde kaarsen. Maar . . . Daar zag ze het. Eén gebroken . . . Dorus' ogen waren strak op haar gericht.

„Is het erg, Opoe?” vroeg hij. „Ze zijn gevallen.” De oude mond beefde. Haar blik rustte op de kapotte kaars. De breuk zat middenin het prachtig witte pilaartje. Eerst duwde ze de einden recht op elkaar en probeerde of hij staan kon, maar de bovenhelft

helde schuin over. Het vet zou er af lekken, als hij brandde. Hij kon niet gebruikt.

Toen zag ze Dorus zitten met tranen in de ogen en meteen zakte haar boosheid. De jongen deed altijd zó z'n best voor haar.

„Huil er maar niet om, Dorus. 't Is wel jammer, maar . . . dan moet er dit jaar maar één kaars staan. Misschien kan ik hem nog wel plakken. Dat zal ik proberen. Wie weet.”

Over haar eigen teleurstelling heen vroeg ze: „En kom jij dan eens kijken naar mijn kersttafeltje? Dan moet jij een kerstversje voor mij zingen. Doe je dat?”

„Ja, Opoë, een héél mooi. Ik ken er wel drie.”

Er was nog suiker in Dorus' kopje overgebleven en toen schonk ze gauw nog eens in en roerde de thee flink om. „Hier, drink nog maar eens.”

Daarna bleef ze alleen, want Dorus moest naar huis. Hij was niet eens aan het vertellen van zijn eigen teleurstelling over de prijs toegekomen.

Ze nam de kaars weer op. 't Was toch zó jammer! Nog eens passen, — maar 't kaarsvet brokkelde steeds meer af. Ze moest het maar opgeven en legde alles heel voorzichtig weg in haar laatje.

Vechtersbazen.

Dorus slenterde langzaam voort. Alles was naar. Zijn prijs wèg en Opoe's kaars gebroken. Ze was niet boos op hem, maar toch. . . .

Zou de prijs nog terugkomen?

't Was stil op straat. De mensen bleven in huis, want het begon op te vriezen en nu was de weg erg glad. Maar de beide jongens, die daar gingen, stapten flink door. Zij stonden stevig op hun klompen.

„Kijk daar 's,” zei Evert en wees op zij voor zich uit. Floep, floeperde floep deed het kaartje, dat op de grond lag, door de wind.

Bram zag, dat het kleurtjes had, rood en groen. Zeker een plaatje! En meteen zette hij het op een lopen.

Evert hem achterna, maar inhalen kon hij hem niet meer. Vlak bij was hij, toen Bram zich voorover liet vallen in de sneeuw, bovenop het kaartje.

„Pas op, scheur het niet,” waarschuwde Evert. „'t Is van mij.”

„Dat mocht je willen! Van jou? Ik heb er toch zeker hard voor gelopen.”

„Maar ik heb het 't eerst gezien.”

„En ik heb het gepakt. 't Is van mij.”

„Nietes. Als ik niet had gezegd: Kijk daar 's, dan had jij 't niet eens gezien. En dan had *ik* het gepakt. Geef hier. 't Is van *mij*.”

Meteen wierp hij zich bovenop Bram. Hij probeerde zijn arm aan de rechterkant onder hem te schuiven en het kaartje te grijpen.

Bram stak vlug z'n linkerarm onder zijn borst, greep het kaartje en, slingerde het, zover hij kon, in de sneeuw. De wind nam het nog een eindje mee en liet het toen op de grond cirkelen.

Meteen wilde Evert opstaan en er naar toe hollen, maar Bram greep hem met beide handen beet.

„Dat zit je niet glad, baas! Eerst zeggen, dat het kaartje van mij is.”

„Doe ik nooit. Jij zult eerst zeggen, dat het van mij is.”
Meteen gaf hij Bram een flinke klets om zijn hoofd.

Dorus zag de vechtersbazen rollen in de losse sneeuw, die vannacht was gevallen op de oude bevroren korst. 't Leken Evert en Bram wel uit zijn klas. . . . Ja, nu kon hij ze herkennen. Ze waren het werkelijk.

„Nou, nou, ze geven elkaar er duchtig van langs. Ze waren anders vrienden. Maar op zijn tijd klopten ze elkaar eens flink af.

En. . . . kijk daar! Wat was dat?

De wind nam het kartonnetje weer op. Floep, floep! Daar ging het, een eindje omhoog! Toen zeilde het even voort, zakte en viel op straat. De goede kant naar boven, rood en groen!

Dorus op een holletje er heen! Hè, dat was mooi! Een plaatje!

„Dat is van mij,” riep Evert. Maar. . . . jij moogt het wel hebben. Neem het maar. *Ik* geef het aan jou.”

Hij zag geen kans het met vechten te winnen van Bram, den allersterksten van de jongens. En dan had hij ook geen kans de tekst te krijgen.

„Hoor hem 's,” smaalde Bram. „'t Is van mij, maar . . . jij mag het hebben. Je krijgt het van *mij*, hoor Dorus.” Dorus lachte. Dat was grappig. Nou kreeg hij het van twee jongens tegelijk en het hoorde geen van beiden

toe. Maar . . . één ding was zeker, hij mocht het houden. En hij wilde het wel graag hebben ook.

„Dank je wel,” riep hij blij terug. Toen bleef hij staan en las de woorden: „Vrede op aarde.”

„Dat is een kersttekst,” wist hij wel. En wat trof dat mooi, net voor Kerstmis. Nu kon hij ook een kersttafeltje maken . . . net als oude Opoe.” Hij werd er opgewonden van en stapte vlug verder.

Maar . . . met één tekst alleen kan je geen tafeltje

maken. Daar moest dennegroen bij. En.... kaarsen. Een *tak* dennegroen.... die kan hij misschien wel eens krijgen op de kerstbomenmarkt. Daar stond zijn eigen oom. Wat had hij daar verleden jaar een mooi boompje voor Opoe gekocht! En zo goedkoop! Misschien mocht hij van moeder het oude tafeltje wel nemen, dat in de schuur stond. En dan nog een kleedje, net als bij Opoe. Hij had nog geld in zijn spaarpot. Als hij daarvoor eens een koek kocht....

Dorus zag alles al vóór zich en begon thuis dadelijk allerlei bij elkaar te zoeken.

Zo stond het tafeltje al te prijken met.... niets dan de tekst.

Maar.... 't kon mooi worden....

VI.

Wie er op zijn Kersfeest kwam.

Dorus was naar de kerstbomenmarkt geweest. 't Was de laatste Zaterdag voor Kerstmis.

Wat was hij in zijn nopjes! Hij stapte zo vlug hij kon door, in de linkerhand een boompje, in de rechter twee mooie dennetakken.

Oom had hem die present gegeven, zo maar, — voor niets.

Hij had het boompje beet bij 't kale onderende van het stammetje en af en toe hield hij alles rechtop voor zich om het te bewonderen.

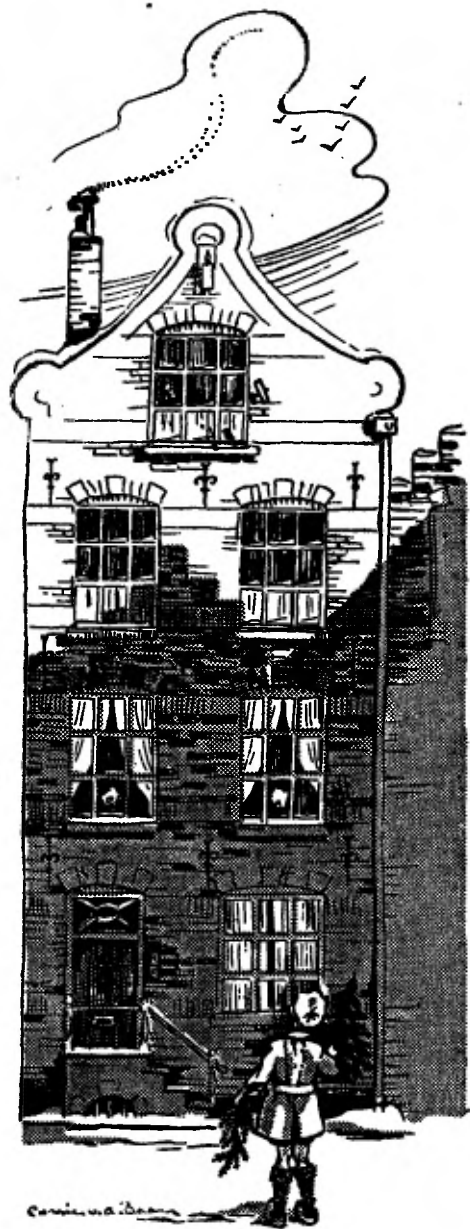
„Dit is voor Opoe. Het boompje. En dat voor mij,” zei hij dan. Opoe kan niet bij hem op het feest komen. Wie zou hij dan vragen? Hij moest toch ook gasten uitnodigen, want alleen kan je geen feest vieren. En 't werd zo mooi! Dat moest ook, want dit was het feest van de Heere Jezus. Hij was geboren als een klein menskenkindje, dat wist Dorus wel, om de zonden te vergeven en weg te nemen. Om de mensen *zalig* te maken. Ook hem. Hij zelf hoorde daar ook bij. En vader en moeder. Opoe en. . . o, nog zoveel anderen. Meester ook. . . .

O, ja, Meester zou hij vragen, die zou vast wel willen komen. En. . . natuurlijk Evert en Bram. Dat hij nog niet eerder aan hen had gedacht. De tekst had hij immers van hen beiden gekregen. Ja, dat moest. En. . . dan zou hij elken avond, als hij bad, vragen, of de Heere Jezus ook bij zijn feest wilde zijn. Je kon Hem wel niet zien, maar dan was de Heer er toch bij. Dan werd het pas een echt *goed* feest, als de Heer er ook was. . . . Net als op die bruiloft, waarvan Meester verteld had. Dat stond ook in de bijbel. Meester had gezegd, dat we bij elk feest moesten vragen, of de Heere Jezus bij ons wilde zijn. Anders was het geen *goed* feest. . . .

Ziezo, nu was hij al bij het huis van Opoe. Nu die drie trappen op!

Hij keek omhoog naar het raam. Dat Opoe toch ook zó hoog woonde. . . .

Hij wist wel, waarom ze dat wilde, zij had het hem verteld.

„Dan ben ik dicht bij de Hemel,” had ze gezegd. Dan kan ik over de daken heenkijken en de hemel zien. Uitgaan doe ik toch niet. En als het bepaald moet, mag ouwe Opoe best bij de benedenburen een poosje zitten rusten. Ik ben goed met alle burens. Op straat is het mij veel te druk en zo benauwd tussen de huizen.”

Dorus vond, dat Opoe groot gelijk had. 't Was bij haar veel lichter dan één- en tweehoog. Haar kamer was ruim en had een groot raam. Daar zat hij graag te kijken, als de zon onderging en de lucht mooi gekleurd werd. Prachtig was dat! Soms net, alsof de Hemel openging en je de gouden straten kon zien.

Opoe was heel blij met haar kerstboompje. Wat mooi vol was het, — zo gelijk aan alle kanten! En zulk fris groen!

„Maar die takken heb ik niet nodig; waarom heb je die ook nog meegebracht? En wat een geld kosten die samen misschien wel!”

„Nee, echt niet, Opoe.”

Dorus was zo op dreef. De boom van Opoe was zo goedkoop, één kwartje maar. En die mooie takken voor hem zelf, present, zo maar voor niets. Zijn hele gezicht straalde en hij vertelde van zijn kersttekst, de twee vechtende jongens en van het kersttafeltje, dat hij nu ook ging maken.

Opoe vond het heel mooi voor hem. Maar.... de kaarsen? Had hij die al?

Háár kaarsen lagen al klaar in de lade. Eén hele en.... twee halve.

Ze had hem bij de breuk doorgesneden, dan konden ze wel achter elkaar opbranden. De bovenste helft met de punt was heel goed en gaaf. Van de onderste helft had ze wat kaarsvet weggeschraapt, zodat de pit vrij kwam. Als hij dan was aangebrand, kon je er niet eens veel van zien. Dan had ze toch twee kaarsen om aan te steken.

Dat stond zo aardig aan weerskanten van het boompje. Zou ze . . . ? aan Dorus . . . ? Nee, nee, dat deed ze niet. Er één van weggeven? Dan zat ze halverwege de avond toch met één kaars.

Ze luisterde maar half naar alles wat Dorus verder babbelde over zijn kerstfeest en was met de thee bezig, maar . . . eigenlijk was ze bezig met de kaarsen.

Zo'n jongen toch . . . ook een tafeltje.

„Komt de Heere Jezus ook op uw feest,” vroeg hij nu. Ze antwoordde niet. Daarover had ze nog niet nagedacht. En toch . . . indien de Heer *niet* kwam en bij haar was . . . Een Kerstfeest, waarop de Heer zelf niet als Gast kwam, was toch . . . eigenlijk geen *echt* Kerstfeest . . .

„Nou Opoe,” vroeg Dorus. Opoe had het zeker niet verstaan. „Hebt u Hem ook gevraagd? Hij wil wel graag op alle Kerstfeesten komen. Dat zei Meester.”

„Och, jongen, 't duurt nog vijf dagen, eer het Kerstfeest is,” ontweek ze verlegen.

Zo'n jongen kan toch rare vragen doen. Of . . . ráár? Nee, eigenlijk niet. Hij had *gelijk*. Zoveel mensen vier-

den feest met de Kerstdagen en dachten niet eens aan den Heer.

Had zij ook niet nog meer aan haar overleden man gedacht dan aan den Heere Jezus zelf? Vierde ze haar feest niet nog meer als een herinnering aan haar man dan om het kindje van Bethlehem?

Toen liep ze naar de lade en nam daaruit de bovenste helft van de kaars, de mooiste met de punt.

't Moest maar. *Hij vierde tenminste een echt goed Kerstfeest, dat voelde ze wel. En dan geen kaars?*

Ze legde bijna eerbiedig het mooie stuk kaars voor hem neer.

„Kijk 's, die is voor jou, voor jouw kersttafeltje. Jij één en ik één.”

't Was een afscheid, de kaars wèg te geven, maar . . . voor Dorus niet te veel. Die jongen, daar zat meer goeds in dan in menigeen met een groot verstand.

VII.

Het allermooiste.

Meester zat lekker bij de kachel te lezen. Even keek hij op om te zien, hoe laat het was. „Vijf uur.”

Dan hield Dorus zijn Kerstfeestje. Hij had hèm, Meester, gevraagd ook te komen. „Een beste jongen eigenlijk, die Dorus. Dom. . . op sommige punten, maar . . . op andere bevattelijker dan de meeste kinderen.”

„Kom, hij moest maar gaan en hem dit pleziertje gunnen.”

Meester rukte zich los uit het spannende boek, hees zichzelf op uit de luie lage stoel en schoot vlug zijn jas aan.

Toen hij binnentrad bij Dorus' ouders, was het feestje al aan de gang. Ze zongen en Meester wenkte juffrouw Pool, dat hij vooral niet wilde storen. Stil bleef hij staan om alles in zich op te nemen.

De grote lamp was niet aan, maar een aardig schemerlampje gaf een warm rood schijnsel in de kamer. Tegen de muur daartegenover stond *het* tafeltje. Een rij van kleine dennetakjes leunde, langs het gehele tafeltje, als een groene achtergrond, tegen de muur. Over het tafeltje zelf waren klimoprانken gespreid. De dikke witte kaars van oude Opoe prijkte in 't midden en daarvóór brandden in een halve cirkel vijf rode kaarsjes met hun tere vlammetjes.

Aan de ene hoek lag een grote vierkante plaatkoek. Die had hij van Moeder gekregen. En aan de andere kant stond, — gesteund door een vaasje, — de tekst van Evert en Bram: „Vrede op Aarde.” Evert en Bram stonden naast het tafeltje en zongen samen: „Stille Nacht.”

Zelf speelde Dorus er bij op zijn mondharmonica.

Lager, op een bankje en voetkussens, zaten de vier kleine broertjes en zusjes. Ze deden ook al hun best mee te zingen.

Meester was getroffen. Ontroerd bleef hij toezien.

„Wat was dat liefelijk!”

„Wat was dat *mooi!*”

Maar het aller mooiste was Dorus' eigen gezicht. Hij was in 't geheel geen knappe jongen met zijn domme grote mond en het lage bolle voorhoofd. Eigenlijk was hij heel *lelijk*. Maar nu was hij werkelijk *mooi* om aan te zien. Een stille glans van diepe vrede lag over zijn gezicht.

Die vrede kon het Kersttafeltje niet geven. Ook de dennetakken niet of de brandende kaarsjes. Evenmin de dikke witte kaars van Opoe.

Dit . . . was de glans van de vrede Gods, iets van de hemel, — dat in Dorus' hart was neergedaald.

Als klein kind reeds had hij in zijn grote eenvoud de Blijde Boodschap aangenomen, dat de Heiland ook voor hem als een kindje op aarde was geboren.

En nu, op dit Kerstfeest, — *zijn* Kerstfeest, — straalde zijn gezicht die blijdschap uit voor anderen, zonder dat hij 't zelf wist.

En . . . dat Evert en Bram hier waren! Juist Bram . . . De jongens zongen zo flink. Hun stemmen waren wel wat ruw, maar ze zongen van harte.

Toen het versje uit was, kwamen ze allen Meester begroeten. Hij moest nodig een poosje blijven en van Moeder met groot en klein een kopje chocola meedrinken.

Ze babbelden samen een beetje.

Toen zei Meester: „Jullie moest toch nòg eens zingen. 't Ging zo goed!”

„Ja, Meester. Van mijn tekst, hè? „Eere zij God?”

Dat kenden ze allen en Meester zette op goede hoogte in. Zijn volle mooie stem droeg het gezang. Al gauw zong hij, net als op school, de tweede stem.

En de mondharmónica leidde het gezang.

Bij het gedeelte van „Vrede op aarde,” blies Dorus langzamer en zachter. 't Klonk plechtig en dankbaar.

Over Bram kwam een zachte stemming. Eerst had hij niet willen gaan, maar Evert had hem overgehaald.

„Als ik *niet* kom, wekt het misschien verdenking op,” had hij tenslotte gedacht en toen was bij besloten.

Af en toe ging zijn blik naar Dorus, zoals hij daar stond en met volle aandacht het grote Kerstlied, het engelenlied, speelde. Hij speelde van harte, dat zag Bram duidelijk.

Vierde domme Dorus niet *beter* Kerstfeest dan hij? En dan veel andere jongens?

In elk geval. . . . paste, wat hijzelf had gedaan, *niet* bij „Vrede op aarde.” Had hij die prijs maar niet weggenomen! Dorus was toch geen vervelende jongen, geen valsaard ook. 't Was een goeierd.

En. . . . wat hij zelf gedaan had? Stilletjes de prijs wegpakken, was dat eerlijk? Kon hij 't maar ongedaan maken, maar er was nu niet eens school. . . .

Het „Amen” aan het slot klonk met Meesters stem er bij vol en plechtig.

Moeder schonk nog eens in en Dorus nam de koek om die aan reepjes te snijden.

„Hè nee,” zei Bram. „Die moet je niet stuksnijden, hij behoort op je tafeltje.”

Dorus keek zijn vader vragend aan. Hoe moest het nu? Maar vader knikte. „Snijd hem maar. Zal ik het eens doen? Toen nam Pool een scherp mes en sneed de koek middendoor. Aller ogen waren op zijn handen en het mes. Daarna maakte hij reepjes, voor elk één, voor

Meester ook, en... toen legde hij de beide overgebleven uiteinden tegen elkaar aan op het tafeltje.

„Dat is mooi bedacht!” zei Meester, en... dat vonden ze allemaal.

Meester en de jongens stapten tegelijk op. Ze vonden het wel leuk zo met Meester over straat te lopen. Evert was 't eerst bij de zijstraat, waarin hij woonde. Hij sloeg dus af. En zo kuierden Meester en Bram met z'n tweetjes verder.

„Wat was dat toch een mooi Kerstfeest!” zei Meester. Hij dacht daarbij: „Hier was een plekje waar „vrede op aarde” heerste.”

Bram was het er meer mee eens, dan hij durfde te uiten.

„Ja, en... wat kan Dorus mooi spelen. Je zong vanzelf zachter, als hij dat met spelen aangaf.”

„Zo, heb jij dat ook opgemerkt? Dorus is muzikaal. En ik geloof, dat hij met zijn hart Kerstfeest vierde. Je zag het aan zijn gezicht.”

„Ja...”

Toen viel het Meester op, dat Bram bleef zwijgen. Zou er iets in hem omgaan?

Opeens dacht Meester aan de prijs. Ze waren nu zo met hun beiden alleen... zou hij zelf iets vragen?

Bram scheen de stap er flink in te zetten, hij nam grote passen, zijn hakken sloeg hij diep in de sneeuw.

Van terzijde keek Meester naar zijn gezicht. 't Stond strak gespannen. Zou ook hij aan de prijs denken? Woelde er iets in hem? Meester had een gevoel, dat

daar naast hem een strijd werd gestreden tussen....
goed en kwaad.

Zou het goede het winnen?

Bram merkte zelf niet eens op, dat hij maar steeds
naast Meester liep te zwijgen, zo vervuld was hij van
zijn eigen gedachten.

Hij zou 't nu *kunnen* zeggen, aan Meester alléén,
maar.... daar zo maar opeens mee te beginnen? Dat
ging toch niet.... Hij kneep de handen in zijn jas-
zakken tot vuisten.... Hij zat met het geval verlegen.
En toch.... er *moest* iets gebeuren. Het nare, dat op
hem lag, moest van hem af. 't Weerhield hem om echt
Kerstfeest te vieren, zoals.... Dorus dat kon.

„Vrede op aarde....”

Meester sprak niet, hij wilde hem niet storen, maar
Meester streed met hem mee. Ongemerkt, op straat...
bad Meester voor zijn leerling....

O, o,.... als dèze gelegenheid voorbij ging, zonder
dat Bram had bekend! Als het kwaad in zijn hart blééf
woelen....

Nu waren ze al bij Meesters huis. Bram had helemaal
vergeten af te slaan in de richting van zijn eigen
woning. Hij schrok bijna, toen Meester stil stond in de
rustige straat.

„Ziezo, we zijn er. Ga je soms mee naar binnen,
Bram?”

„Nee, Meester.... maar....”

Meer volgde niet. Hij zag vuurrood.

Meester legde vertrouwelijk zijn hand op Bram's

schouder. „Wou jij mij soms iets zeggen, Bram? Het kan nu zo goed.”

Bram keek op. Het was nu geen blik van woede, ook

geen brutale blik, waarmee hij Meester aanzag. Zijn ogen waren open en eerlijk, maar o, zo verlegen en hulpzoekend naar hem opgeheven.

Meester wachtte geduldig en zijn hele gezicht was een en al goedheid als van een *vader*.

En toen sprak Bram moeilijk de korte bekentenis: „Ik heb het gedaan, Meester. Toen. . . . U weet wel, die prijs van Dorus weggenomen.”

„En. . . . nu wou je zeker graag, dat je dat *niet* had gedaan, is 't niet?”

Bram knikte.

„Nou jongen, maak het dan in orde. De eerste morgen, dat er school is, leg jij het opschrijfboekje weer in Dorus z'n lessenaar. Ik ben toch zó blij, dat je mij dit hebt gezegd. Daarop heb ik eigenlijk aldoor. . . . gewacht. Nu wordt alles weer goed.”

„Ja, maar. . . . Meester, het kan niet meer, want het eerste blaadje, waarop zijn naam stond, is er uit.”

„Wees daarover maar niet ongerust, dat maak ik wel in orde. Weet je wat, breng het mij maar even, hier, aan mijn huis, dan schrijf ik het er weer in. Dorus mist dat éne blaadje niet eens, want het is juist met een randje gaatjes voor het afscheuren. Als Dorus een gewone jongen was, dan. . . . zou ik zeggen: „Breng het hem maar en zeg dat je er spijt van hebt. *Nu* vind ik het beter, dat niemand er iets van weet. Leg jij het heus maar in zijn kastje. Nu kan ik je gelukkig weer vertrouwen.”

Meester stak zijn hand uit en Bram legde terstond de zijne er in. Meester drukte die stevig.

Nu waren ze echt vrienden, Meester en hij. . . .

De vacantedagen gingen vlug voorbij. Oudjaar en

Nieuwjaar kwam. Bram, als oudste, mocht Oudejaarsavond met vader en moeder naar de kerk. Wat was hij toen blij, dat hij 't aan Meester had bekend.

Van de preek begreep hij niet alles, 't meeste echter wel.

En de tekst het allerbeste: „En Gij, — God van vergevingen, — hebt ons nochtans niet verlaten.”

God had ook hem niet verlaten, ondanks hetgeen er was gebeurd.

Dat voelde Bram. En toen de dominee aan het slot het „Onze Vader” bad, zat daar in de stampvolle kerk, tussen alle mensen een kleine jongen met een dankbaar hart. Hij bad ernstig mee: „Vergeef ons onze schulden.”

Opgewekt stapte hij dan ook op de eerste dag na de vakantie al vroeg naar het schoollokaal.

Meester was er al en knikte hem bemoedigend toe. Regelrecht liep Bram naar Dorus' bank en legde het boekje in zijn vakje.

Later kwamen ook de andere kinderen.

Dorus keek in zijn vakje en

„O, Meester” riep hij verrast. „Het is er weer, mijn boekje. De prijs!”

Meester was even blij als Dorus zelf. En eigenlijk waren ze allen blij, dat het boekje tóch nog was teruggekomen.

Niemand, behalve Meester en Bram, wist, wie het had teruggebracht.

INHOUD

	Blz.
I. Een tegenvaller	3
II. Waar was de prijs?	8
III. Oude Opoe	12
IV. De gebroken kaars	15
V. Vechtersbazen	22
VI. Wie er op zijn Kerstfeest kwam	25
VII. Het allermooiste	30